

Bijlage 11: Onderwijscompetenties verantwoordelijk lesgevers

1. Doel en achtergrond

Deze lijst bevat de essentiële onderwijscompetenties voor lesgevers met het oog op kwalitatief onderwijs aan Universiteit Gent. Deze onderwijscompetenties vormen de basis voor de onderwijsondersteuning voor lesgevers aan UGent. Ze zijn geformuleerd vanuit een groeperspectief en zullen in onderwijsondersteuning ingezet worden als vertrekpunt voor zelfreflectie en verdere ontwikkeling maar hebben geen evaluatieve functie. De lijst is niet exhaustief en staat open voor differentiatie, zodat lesgevers zich kunnen verdiepen en specialiseren in bepaalde competenties.

Competentiegebieden	Competenties
1. Onderwijs ontwerpen	▪ Opleidingsonderdelen ontwerpen met oog voor de plaats ervan in het curriculum van de opleiding en de samenhang met andere opleidingsonderdelen. ▪ De eindcompetenties van eigen opleidingsonderdelen formuleren, afgestemd op de opleidingscompetenties, het opleidingsprogramma en beleidskeuzes in de opleiding, de faculteit en de UGent. ▪ Een krachtige leeromgeving ontwikkelen die aansluit bij de studentenpopulatie, didactische uitgangspunten en beleidskeuzes. ▪ Studeerbaar leer materiaal ontwikkelen vanuit een onderzoeksbasis en vanuit internationale perspectieven en maatschappelijk relevante vraagstukken. ▪ (Internationale) stakeholders betrekken bij het ontwerpen van onderwijs.
2. Onderwijs verzorgen	▪ Een breed repertoire aan interactieve en activerende werkvormen inzetten dat alle studenten de leerkansen biedt om de vooropgestelde competenties te verwerven. ▪ Studenten motiveren om een actieve en maatschappelijk geëngageerde studie- en onderzoekshouding aan te nemen. ▪ Een veilig en gestructureerd leerklimaat scheppen voor alle studenten vanuit een positieve houding ten opzichte van studenten. ▪ Enthousiasme uitstralen voor de eigen wetenschappelijke discipline en onderwijsactiviteiten.

	▪ Transparant communiceren naar de studenten over de beoogde eindcompetenties, de werkwijze, planning en evaluatievereisten van het opleidingsonderdeel.
3. Begeleiden van studenten(groepen)	▪ Studenten begeleiden vanuit heldere en tegelijk hoge verwachtingen ten opzichte van studenten. ▪ Studenten constructieve feedback geven tijdens en na het leerproces. ▪ Studenten motiveren door hen aan te spreken op hun talenten en kwaliteiten. ▪ De begeleiding van studenten adequaat afstemmen op hun specifieke noden. ▪ Oog hebben voor het welbevinden van studenten. ▪ Studenten met specifieke problematieken doorverwijzen naar de gepaste personen of instanties wanneer die de eigen begeleidingsmogelijkheden overstijgen.
4. Evalueren van studenten	▪ Een goede mix aan evaluaties kiezen om het leerproces van studenten te evalueren en te bevorderen. ▪ Valide, betrouwbare en transparante evaluaties inzetten conform het toetsbeleid van de opleiding, de faculteit en UGent. ▪ Erover waken dat alle studenten maximaal de verworven competenties kunnen demonstreren op een evaluatie.
5. Onderwijs optimaliseren en levenslang leren	▪ Het eigen onderwijs systematisch verbeteren op basis van kwaliteitszorgprocessen en ontwikkelingen in het vakgebied, in didactiek, in de maatschappij en in onderwijsbeleid. ▪ Kritisch reflecteren op de eigen onderwijsopvattingen, onderwijspraktijk en persoonlijke lesgeefkwaliteiten. ▪ Doelgericht initiatief nemen voor de eigen professionele ontwikkeling op het vlak van onderwijs.
6. Verantwoordelijkheid opnemen binnen een lesgeversteam, een opleiding, een faculteit, de universiteit	▪ Rond de onderwijs- en evaluatiepraktijk afstemmen met collega's in een opleidingsonderdeel, leerlijn, opleiding of faculteit. ▪ Eindverantwoordelijkheid opnemen in de uitvoering van onderwijs- en evaluatietaken van andere lesgevers in opleidingsonderdelen waar men titularis van is. ▪ De opleidingsvisie, de opleidingscompetenties, het opleidingsprogramma en de evaluatie binnen de opleiding mee vormgeven. ▪ Een actieve rol opnemen in onderwijsbeleid en -kwaliteitszorg op opleidings-, facultair of centraal niveau. ▪ Een voortrekkersrol opnemen in onderwijsinnovatie binnen een lesgeversteam, opleiding, faculteit of de UGent.

2. Bronnen

- UGent beleidsdocumenten mbt. onderwijsbeleid, toetsbeleid, onderwijskwaliteitszorg en loopbaanbeleid.
- UK professional standards framework for teaching and supporting learning in higher education (2011)
- Professionalisering van docenten aan de Universiteit. De BKO en daarna(ast) (VSNU, 2018).
- TIGELAAR, D.E.H., DOLMANS, D.H.J.M., WOLFHAGEN, I.H.A.P. & VAN DER VLEUTEN, C.P.M. (2004). The development and validation of a framework for teaching competencies in higher education. *Higher Education*, 48, 253-268.
- SIMON, E., & PLESCHOVÁ, G. (Eds.). (2012). *Teacher development in higher education: Existing programs, program impact, and future trends*. London: Routledge.